

Remissyttrande

Skatteincitament för forskning och utveckling

Dokumenttyp	Remissyttrande
Remissinstans	Chalmers tekniska högskola AB
Ärende	SOU 2026:1 Skatteincitament för forskning och utveckling, Ett nytt incitament baserat på utgifter för FoU-personal, samt kompletterande promemoria med anledning av nya internationella regler
Diarienummer	Fi2026/00105

Sammanfattande ställningstagande

1. Chalmers tillstyrker att Sverige inför ett nytt utgiftsbaserat skatteincitament för forskning och utveckling.
2. Betänkandet bör kompletteras med en analys av hur ett nytt FoU-incitament påverkar innovationssystemet, särskilt samspelet mellan näringsliv, akademi, forskningsinstitut och andra kvalificerade FoU-miljöer.
3. Den viktigaste kompletteringen är ett särskilt samverkansincitament i form av en avgränsad samverksregel för kvalificerad FoU i samarbete med universitet, högskolor, forskningsinstitut och andra forsknings- och kunskapsmiljöer inom EES.
4. En sådan samverksregel bör kunna omfatta tillgång till testbäddar, pilotmiljöer, demonstrationsmiljöer och annan forskningsinfrastruktur när nyttjandet är direkt knutet till ett definierat FoU-projekt.
5. Regeringen bör tydliggöra hur incitamentet ska tillämpas när kvalificerad FoU utförs av underleverantör eller annan utförare inom skattepliktig verksamhet. Om det remitterade förslaget inte redan ger detta resultat bör en uttrycklig reglering övervägas.
6. Oavsett modellval bör systemet vara internationellt konkurrenskraftigt och ge praktisk effekt för hela innovationskedjan, inklusive forskningsintensiva verksamheter i tidiga skeden.
7. Finansieringen av ett nytt FoU-incitament bör inte utformas på ett sätt som samtidigt försvagar de samverks-, test-, pilot- och implementeringsmiljöer som är nödvändiga för att forskning ska kunna omsättas i industriell tillämpning.
8. Skatteverket bör få i uppdrag att tidigt ta fram praktisk vägledning. Chalmers är samtidigt tveksamt till förhandsprövning genom en separat specialistmyndighet.

Chalmers huvudsakliga yrkanden

Fråga	Ställning	Kommentar
Tillstyrk reformen	Ja	Sverige behöver ett konkurrenskraftigt, praktiskt användbart och internationellt trovärdigt FoU-incident.
Komplettera konsekvensbedömningen med effekter på innovationssystemet	Ja	Behövs för att belysa samspelet mellan näringsliv, akademi, forskningsinstitut och andra kvalificerade FoU-miljöer.
Inför ett samverkansincident för kvalificerad FoU i samarbete med universitet, högskolor och forskningsinstitut inom EES	Ja, huvudyrkande	Detta är den komplettering som bäst stärker samverkan mellan akademi och industri och förbättrar förutsättningarna för snabbare implementering.
Säkerställ att modellvalet fungerar för hela innovationskedjan	Ja	Systemet bör vara tillräckligt starkt för att vara internationellt konkurrenskraftigt och samtidigt få praktisk effekt även i forskningsintensiva verksamheter i tidiga skeden.
Låt testbäddar och forskningsinfrastruktur omfattas när de är direkt del av ett FoU-projekt inom samverkansregeln	Ja, inom samverkansregeln	Viktig öppning för pilot- och demonstrationsmiljöer utan att göra underlaget generellt och för brett.
Tydliggör tillämpningen när kvalificerad FoU utförs av underleverantör eller annan utförare i skattepliktig verksamhet	Ja	Minskar osäkerhet och speglar bättre var kvalificerad FoU faktiskt bedrivs.
Begär tidig vägledning från Skatteverket och undvik tung förhandsprövning	Ja	Förutsebarhet och låg transaktionskostnad är avgörande för seriös användning.

1. Inledning

Chalmers tekniska högskola AB har beretts tillfälle att yttra sig över SOU 2026:1 och den kompletterande promemorian. Chalmers välkomnar att regeringen nu prövar ett nytt FoU-incident som kan stärka Sveriges konkurrenskraft, öka företagens FoU-investeringar och förbättra förutsättningarna för att förlägga avancerad forskning och utveckling i Sverige.

Chalmers bedömning utgår från högskolans roll som stiftelseuniversitet, från Chalmerskoncernens långsiktiga strategi och från Chalmers etablerade samverkansmodell med industri och samhälle. För Chalmers är frågan inte endast hur ett incident sänker kostnaden för intern FoU i enskilda företag. Lika viktigt är hur regelverket påverkar företagens incident att bygga långsiktiga kunskaps-, test- och implementeringspartnerskap med universitet, högskolor, forskningsinstitut och andra kvalificerade FoU-miljöer.

2. Chalmers övergripande bedömning

Chalmers tillstyrker ett nytt FoU-incident. Utredningen har enligt vår bedömning valt en i grunden rimlig ansats genom att utgå från ett generellt, teknikneutralt och utgiftsbaserat incitament med nära koppling till redan etablerade FoU-definitioner.

Chalmers saknar samtidigt en tydligare analys av hur förslaget påverkar innovationssystemet som helhet. Förslaget riskerar i sin nuvarande form att bli för snävt för ett land vars innovationsmodell i hög grad bygger på nära samspel mellan näringsliv, universitet, högskolor, forskningsinstitut och test- och demonstrationsmiljöer. Om incitamentet enbart knyts till egna lönekostnader hos det skattskyldiga företaget ges en starkare skattemässig signal att lägga FoU internt eller hos ordinära kommersiella utförare än att bygga långsiktiga samarbeten med akademien.

För Chalmers är detta den centrala remissfrågan. Ett väl utformat svenskt FoU-incident bör inte endast premiera intern FoU-personal. Det bör också, i en tydligt avgränsad form, stimulera företag att använda universitetens, högskolornas och forskningsinstitutens kunskap, infrastruktur och miljöer i sin FoU. Ett sådant regelverk skulle bättre ta till vara den kompetens och innovationskraft som redan finns i svensk akademi och bättre stödja Sveriges ställning som forskningsnation.

3. Val av modell

Utredningen redovisar två alternativ, ett förhöjt kostnadsavdrag och en återbetalningsbar skattereduktion. För Chalmers är det centralt att ett nytt system utformas så att det får faktisk betydelse för hela innovationskedjan, från forskning till test, pilot, demonstration, uppskalning och kommersialisering.

Chalmers ser därför inte modellvalet som den avgörande frågan. Om regeringen väljer en enda modell bör den säkerställa att incitamentet är tillräckligt starkt för att vara internationellt konkurrenskraftigt, samtidigt som det också ger praktisk effekt för forskningsintensiva verksamheter i uppbyggnadsfas och andra miljöer där skattepositionen är svag eller byggs upp över tid.

Samtidigt behöver regelverket vara robust, enkelt att tillämpa och förenligt med internationella skatteregler. För Chalmers är den mer grundläggande frågan därför att incitamentet utformas så att det stärker Sveriges samlade innovationsförmåga och inte endast en del av innovationskedjan.

4. Förslag om ett särskilt samverkansincident

Chalmers föreslår att regeringen i den fortsatta beredningen kompletterar huvudregeln om egen FoU-personal med ett särskilt samverkansincident i form av en avgränsad samverkansregel. En sådan komplettering är inte främmande i svensk skattelag. Inkomstskattelagen medger redan avdrag för utgifter för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för näringsverksamheten.

Ett sådant incident bör innebära att företag som bedriver skattepliktig näringsverksamhet i Sverige, under tydligt definierade förutsättningar, kan räkna in kostnader för kvalificerad FoU som bedrivs i samarbete med universitet, högskolor, forskningsinstitut och andra forsknings- och kunskapsmiljöer inom EES.

En sådan regel bör inte utformas som ett generellt avdrag för konsulttjänster. Syftet ska i stället vara att stärka de delar av innovationssystemet som bygger långsiktig kompetens, industridoktorander, rekryteringsbas, testmiljöer och implementeringsförmåga. Regeln bör därför avgränsas till kvalificerade FoU-samarbeten. Beställaren ska bedriva skattepliktig näringsverksamhet i Sverige.

Projektet ska avse definierad FoU. Utföraren ska vara en kvalificerad forsknings- eller kunskapsmiljö inom EES. Samma kostnad ska inte samtidigt kunna ge upphov till skattelättnad hos både beställare och utförare, och inte heller räknas flera gånger genom flera avtalsskikt i samma projekt. Ersättningen ska vara marknadsmässig eller minst motsvara full kostnadstäckning med rimlig marginal enligt tillämpliga statsstödsrättsliga principer.

Regeringen bör också i den fortsatta beredningen tydliggöra hur incitamentet ska tillämpas när kvalificerad FoU utförs av en underleverantör eller annan utförare inom skattepliktig verksamhet som medverkar i ett kommersiellt FoU-projekt. Om det remitterade förslaget inte redan ger detta resultat bör regeringen överväga en uttrycklig reglering. En sådan lösning kan minska administrativa trösklar och bättre spegla var forsknings- och utvecklingsarbetet faktiskt utförs.

5. Forskningsinfrastruktur, testbäddar och pilotmiljöer

Chalmers anser att forskningsinfrastruktur bör tas upp i den fortsatta beredningen, men som en sekundär och snävt avgränsad frågeställning. Vi delar utredningens bedömning att ett alltför brett underlag riskerar att öka komplexiteten. Samtidigt är det tydligt att avancerad FoU i praktiken ofta kräver tillgång till laboratorier, pilotanläggningar, testbäddar, demonstrationsmiljöer, beräkningsmiljöer och annan forskningsinfrastruktur.

Chalmers föreslår därför i första hand att sådana kostnader fångas upp genom samverkansregeln. Om ett företag bedriver ett definierat FoU-projekt i samarbete med ett universitet, en högskola eller ett forskningsinstitut bör även tillgång till den forskningsinfrastruktur som är direkt nödvändig för projektets genomförande kunna omfattas.

I andra hand bör regeringen överväga en snäv regel som medger att nyttjandekostnad, leasing eller avskrivning för direkt FoU-använd utrustning och forskningsinfrastruktur kan ingå i underlaget även när infrastrukturen hålls av det företag som bedriver utvecklingen. Denna andrahandslösning bör avgränsas till direkt projektanknuten användning och inte öppna för ett generellt avdrag för lokaler eller allmänna anläggningar.

6. FoU-definition, förutsebarhet, kontroll och tillämpning

Chalmers delar utredningens uppfattning att förutsebarhet och administrativ enkelhet är centrala. Det är därför klokt att i möjligaste mån bygga vidare på kända FoU-definitioner och på ett etablerat förfarande. Samtidigt visar erfarenheterna från dagens FoU-regler att gränsdragningen i praktiken ofta blir svår.

Chalmers vill därför understryka att definitionen av FoU och den praktiska vägledningen behöver fungera för modern industriell och akademiska utvecklingsverksamhet. I många teknikintensiva miljöer sker utveckling iterativt och stegvis, genom systemintegration, verifiering, test, pilot och demonstration, snarare än i strikt avgränsade forskningsprojekt. Regelverket bör därför vara tillräckligt träffsäkert för att fånga sådan kvalificerad utveckling när den präglas av reell teknisk eller vetenskaplig osäkerhet.

I en ny lagregel bör det vara tydligt vad som ska hänföras till olika innovationsprocesser. Detta bör i första hand ske genom tydliggörande med exempel i förarbetena. Om regeringen går vidare med ett nytt incitament bör Skatteverket därför få i uppdrag att tidigt ta fram vägledning och exempel som speglar moderna innovationsprocesser. Detta gäller särskilt samverkansprojekt mellan industri och akademi, forskningsnära utveckling i flera organisationsmiljöer och utveckling som sker iterativt genom systemintegration, verifiering, test, pilot och demonstration. Vägledningen bör också

tydliggöra hur FoU-definitionen ska tillämpas när utvecklingsarbetet bygger vidare på tidigare tekniska lösningar men fortfarande innehåller reell teknisk eller vetenskaplig osäkerhet.

För Chalmers är det också viktigt att regelsystemet utformas så att seriösa aktörer kan använda det utan oproportionerliga osäkerheter, samtidigt som utrymmet för felaktiga anspråk och dubbelräkning begränsas. Chalmers är samtidigt tveksamt till en ordning med förhandsprövning via en separat specialistmyndighet. Ett sådant system riskerar att skapa längre ledtider, högre administrativa kostnader och minskad användbarhet i projekt som behöver starta snabbt eller ändras stegvis. Chalmers bedömer att det är bättre att bygga på tydliga kriterier, praktisk vägledning från Skatteverket och efterhandskontroll.

7. Förslagets konsekvenser för det svenska innovationssystemet

En avgörande styrka i det svenska innovationssystemet är samspelet mellan näringsliv, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor. Om ett nytt FoU-incidenter ensidigt premierar företagens egen FoU-personal, utan att samtidigt stärka incitamenten till samverkan med universitet, högskolor och forskningsinstitut, riskerar regelverket att på sikt försvaga denna balans. Det kan minska drivkrafterna för industridoktorander, gemensamma kunskapsmiljöer, testbäddar och långsiktiga forskningsprogram, trots att just dessa komponenter ofta är centrala för kunskapskluster och konkurrenskraftiga industrimiljöer.

Chalmers anser därför att regeringen bör komplettera konsekvensbedömningen med en analys av hur de föreslagna modellerna påverkar innovationssystemet, särskilt kunskapskluster, kompetensförsörjning och förmågan att omsätta forskning till industriell tillämpning i Sverige. Detta är särskilt viktigt i teknikområden där tiden från forskning till verifiering, pilot och implementering är strategiskt avgörande.

Chalmers anser också att finansieringen av ett nytt FoU-incidenter inte bör utformas på ett sätt som samtidigt försvagar de samverkans-, test-, pilot- och implementeringsmiljöer som krävs för att forskning ska kunna omsättas i industriell tillämpning. Reformen bör stärka hela innovationskedjan från tidig forskning till test, pilot, demonstration och implementering.

8. Varför detta är strategiskt viktigt för Sverige

Sverige behöver en kortare väg från forskning till industriell tillämpning. Detta gäller i många av de områden där landet behöver öka takten, bland annat inom avancerad industri, energi, material, digitalisering, transport, medicinteknik och försvarsrelevant teknik. Det gäller också i situationer där företag ska avgöra var forskning, test, pilot, uppskalning och kommersialisering ska förläggas.

För Chalmers del handlar detta om möjligheten att bygga långsiktiga partnerskap där ledningsdialog, forskningssamarbete, industridoktorander, kompetensförsörjning, testbäddar och implementering kan hållas ihop i en gemensam agenda. Ett regelverk som gör det mer attraktivt för företag att bedriva en del av sin FoU i samarbete med universitet, högskolor och forskningsinstitut skulle öka sannolikheten för större och mer uthålliga satsningar i Sverige och skapa bättre förutsättningar för snabbare implementering av forskning i svensk industri.

9. Avslutande ställningstagande

Chalmers tillstyrker att Sverige inför ett nytt FoU-incidenter. Regeringen bör samtidigt komplettera betänkandet med en analys av hur förslaget påverkar innovationssystemet och införa ett tydligt samverkansincidenter i form av en avgränsad samverkansregel. Vidare bör regeringen säkerställa att

finansieringen inte försvagar samverkansmiljöer, att forskningsinfrastruktur kan fångas upp i relevanta delar och att tillämpningen utformas så att regelverket fungerar för modern FoU och hela innovationskedjan från forskning till implementering.

För Chalmers tekniska högskola AB

Martin Nilsson Jacobi

Rektor